

КАРИШКОВСЬКИЙ-ІКАР Петро Йосипович

Історик, археолог

П. Й. Карішковський-Ікар народився 12 березня 1921 р. Походив із сім'ї військовослужбовця. Його батько — Йосип Титович був учасником російсько-японської, першої світової та громадянської воєн, мати Ольга Федорівна працювала вчителькою молодших класів.

У 1939 р. вступив на історичний факультет ОДУ, який закінчив у 1945 р. З квітня 1944 р. по грудень 1946 р. працював науковим співробітником в Одеському археологічному музеї. З 1 вересня 1946 р. став асистентом кафедри історії стародавнього світу й одночасно вступив у заочну аспірантуру за спеціальністю “всесвітня історія” під керівництвом професора А. Г. Готалова-Готліба.

У 1951 р. П. Й. Карішковський-Ікар захистив кандидатську дисертацію “Візантія, Болгарія і Русь у 967-972 рр.” В 1958 р. він став доцентом тієї ж кафедри. В 1963 р. П. Й. Карішковський очолив кафедру історії стародавнього світу та середніх віків. В 1969 р. захистив докторську дисертацію “Монетна справа та грошовий обіг Ольвії (VI ст. до н. е. — IV ст. н. е.)”. На історичному факультеті він читав різноманітні курси: “Історія Давнього Сходу”, “Історія Давньої Греції та Риму”, “Історія первісного суспільства”, “Основи етнографії”, “Історія південних та західних слов'ян”, “Історія країн Азії та Африки”; крім цього, цілий ряд спецдисциплін: “Історія письма”, “Основи археології”, “Російська палеографія”, “Нумізматика”, “Метрологія”, “Історична хронологія”.

З моменту заснування Товариства з охорони пам'яток історії та культури П. Й. Карішковський брав активну участь у його діяльності, був членом президії обласної та республіканської організації, був також членом Одеського археологічного товариства з моменту його створення, членом та активним лектором товариства “Знання”. З 1981 р. його було

обрано членом-кореспондентом Німецького археологічного інституту, також він був обраний членом Нью-Йоркського нумізматичного товариства.

Сфера наукових інтересів П. Й. Карішковського охоплювала різні галузі історичної науки. Спочатку він захоплювався історією середніх віків, що відображено у його кандидатській дисертації, одна з його книжок — “Куликовская битва” — також присвячена середньовічному періоду історії Русі. Потім сфера інтересів Петра Йосиповича перемістилася до історії, археології, нумізматики та епіграфіки античного Причорномор'я. Докторська дисертація присвячена дослідженню монетно-вагових систем та типів монет мілетської колонії Ольвії на протязі всієї історії її існування.

П. Й. Карішковського завжди відрізняла “необычайная щедрость его души. С друзьями, учениками, коллегами, он делился не просто своими знаниями, но и сокровенными идеями, неопубликованными научными разработками, неизданным материалом. Некоторые из его пространных писем — это готовые эссе, не завершённые им ещё самим для печати. Только таким людям — богатым и щедрым, и дано быть подлинными творцами” (Ю. Г. Виноградов).

П. Й. Карішковський написав біля 170 наукових праць.

Помер вчений 6 березня 1988 р., похований на другому християнському кладовищі в Одесі.

Пр.:

Балканские войны Святослава в Византийской исторической литературе // Визант. временник. — 1953. — Т. 6. — С. 36-73; К вопросу о первоисточниках по истории походов Святослава // Крат. сообщения Ин-та славяноведения. — 1952. — № 9. — С. 53-61; О хронологии русско-византийской войны при Святославе // Визант. временник. — 1952. — Т. 5. — С. 127-138; Русско-болгарские отношения во время Балканских войн Святослава // Вопр. истории. — 1951. — № 8. — С. 39-47; Стоимость монетных металлов в Ольвии и Боспорском государстве в IV в. до н. э. // Вестн. др. истории. — 1958. — № 3 — С. 121-136; Заметки о монетах Ольвии // Сов. археология. — 1960. — № 2. — С. 301-309; Об обращении кизикинов в Ольвии // Нумизматика и эпиграфика. — 1960. — Т. 2. — С. 3-13; О надписях на ранних монетах Ольвии // Материалы по археологии Сев. Причерноморья. — 1962. — Вып. 4. — С. 220-227; Находки монет Римской империи в Ольвии // Нумизмат. сб. / Гос. ист. музей. — М., 1965. — Вып. 2.

Професори Одеського (Новоросійського) університету

— С. 50-75; Монеты ольвийской коллегии Семи // Художественная культура и археология античного мира. — М., 1976. — С. 109-117; О монетах царя Фарзоя // Археологические памятники Северо-Западного Причерноморья. — К., 1982. — С. 66-82; Древний город Тира / Карышковский П. О., Клейман И. Б. — К., 1982; Монеты Ольвии: Очерк денежного обращения Северо-Западного Причерноморья в античную эпоху. — К.: Наук. думка, 1988.

Літ.:

Петр Осипович Карышковский (1921-1988): Библиогр. указ. / ОГУ. Науч. б-ка; Сост. С. Е. Любомудров; Науч. ред. А. Д. Бачинский. — Одесса, 1991. — 78 с.; Болдырев И. А. Учитель // Древнее Причерноморье: 3-и чт. памяти проф. П. О. Карышковского. — Одесса, 1996. — С. 3-4; Клейман И. Б. Петр Осипович и его время // Древнее Причерноморье: 4-е чт. памяти проф. П. О. Карышковского. — Одесса, 1998. — С. 3-5; Професори Одес. (Новорос.) ун-ту. — Одеса, 2000. — Т. 3.

Т. О. Ізбаш